

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Είναι μερικά χρόνια αφότου, στην Ελλάδα, οι άνθρωποι ακριβῶς πού γιά τὸ κάθε τί επικαλοῦνται τὸν ἐθνικὸν χαρακτήρα, ἐξαντλοῦνται στὴ μίμηση κάθε ξενικοῦ τύπου καὶ κάθε ξενικῆς χειρονομίας. Καὶ μόνο τῶν τύπων καὶ μόνο τῶν χειρονομιῶν. Καὶ ἔτσι πρέπει νὰ συμβαίνει. Γιατὶ μόνο ἡ ἐπιπόλαιη ἀσυνειδησία στὶς ἀντιλήψεις ἐπιτρέπει τὴν παντοτινὴ ἐπίκληση μιᾶς ἀόριστης ἀρνητικῆς ιδέας. Καὶ τέτοια εἶναι ἡ ἐθνικομανία. Μόνον ὅσοι ξεκαθάρισαν μέσα τους τὰ διακοσμητικὰ ἐπιπόλαια γνωρίσματα πού ἡ συνήθεια, τὸ τυφλὸ ἔνστικτο καὶ μιὰ ἀνίατη ἀνικανότης σὲ πλατύτερο ξάνοιγμα διατηροῦν καὶ καλλιεργοῦν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ἐλευθερώθηκαν ἀπὸ τὸ στεῖρο σύστημα τῆς ἐθνικομανίας. Καὶ αὐτοὶ ξέρουν νὰ μὴ μιμοῦνται ξένους ἐθνικοὺς τύπους. Ἀπὸ τοὺς ἄλλους λαοὺς παίρνουν καὶ ἀφομοιώνουν μέσα τους τὴν ζωσαν ἐνέργειά τους. Ἐνῶ — κι αὐτὸ φαίνεται στὴν πρώτη ὄψη παράδοξο—οἱ ἐθνικομανεῖς, τουλάχιστον οἱ Ἕλληνες ἐθνικομανεῖς, εἶναι οἱ πρῶτοι πού ρίχνονται στὴν ἀντιγραφὴ κάθε ξένης χτυπητῆς ἐπιπολαιότητος.

Στὴ Γαλλία (καὶ ἀντικείμενο μιμνήσεως μανιώδους γιὰ τοὺς Ἕλληνας πού λέμε εἶναι ὁ μεγάλος αὐτὸς τόπος) ὑπάρχει Ἀκαδημία. Μιά φορά ὁ καρδινάλιος Richelieu, προστάτης καὶ ζηλωτῆς τῶν γραμμάτων ἀνέβασε τὴ φιλολογικὴ συντροφιά του (καὶ τὴ φιλολογικὴ ὑπηρεσία του) σὲ ἐπίσημο ἐθνικὸ θεσμό. Ἀπὸ τότε γεννήθηκε ἡ Γαλλικὴ Ἀκαδημία. Καὶ ἴσως ποτὲ νὰ μὴν ἀντιπροσώπευσε ἄλλο ἀπὸ μιὰ κόψια ἐπισιμότητα. Μιμήθηκαν τὸ θεσμὸ παντοῦ, ἀλλὰ πουθενὰ δὲ φράσανε τὴ φήμη καὶ τὴ κομψότητα τῆς γαλλικῆς ἐπινοήσεως.

Πολὺ ἀργὰ καὶ στὴν Ελλάδα, τὸ 1915, ἐνῶ περιέμενε κτισμένο πρὶν 60 χρόνια τὸ οἶκημα, μετέφεραν τὸ θεσμὸ μὲ μεγάλη εὐλάβεια στὴν ἀντιγραφὴ τοῦ πρωτοτύπου.

Τέτοιοι θεσμοὶ σώζονται ἀπὸ τίς διαστάσεις. Σ' ἓνα μεγάλο περιβάλλον ξενῶ κανεῖς (ὅποιος βέβαια εἶναι διατεθειμένος νὰ ξεχάσῃ) τὸν κύριον σκοπὸν τους ἀπὸ τὴ σκηνοθεσία. Ἀλλὰ στὸ ἐλληνικὸ φιλολογικὸ περιβάλλον ὅπου οἱ ἄνθρωποι οἱ ἀξιοὶ νὰ λέγονται τῶν γραμμάτων μετροῦνται στὰ δάχτυλα καὶ ὅπου οἱ πρῶτοι ἀκαδημαϊκοί, σχεδὸν ὅλοι, διαλέχθηκαν μεταξὺ τῶν χρηστῶν μετριοτήτων, ἡ Ἀκαδημία μὲ τὴν ἐτήσια προσαύξισή της ἀπὸ ἓναν ἐκλεκτὸν στὴ φιλολογία κι ἓναν ἄλλο στὴν τέχνη, μὲ τοὺς μικροκαυγάδες γιὰ τὴν ἀξία τῶν ὑποψηφίων καὶ πρὸ πάντων μὲ τὴν ἀφευκτὴ ἐντύπωση ὅτι ὅλα αὐτὰ εἶναι μελετημένη μίμησης, σοβαροφανῆς ἀσχολία καὶ κινήματα καὶ φερσίματα ἐπαρχιωτικοῦ σαλονιοῦ πού ὄνειρεύεται σαλόνι πρωτευούσης, προκαλοῦν τὸ μεδίαμα τοῦ οἰκτιροῦ.

Καὶ δὲν εἶναι ἡ Ἀκαδημία μόνη πού δίνει αὐτὴ τὴν ἐντύπωση

στην Ἑλλάδα. Πλήθος ἄλλων θεσμῶν νεοφερμένων φαντάζουσαν τελευταία στὸ ἑλληνικὸ περιβάλλον σὰν παράξενη τουαλέτα τοῦ συρμού. Ἔτσι ἡ Ἑλληνικὴ Ἀκαδημία τῶν Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν, καὶ πολλὲς μέθοδοι καὶ ἀντιλήψεις καθὼς ἡ φαιδρότατη «ἡττομανία» ποὺ ἀπὸ τὸ στόμα τῶν πεισιχωμένων ὡς τὴ λύσσα φιλοπολέμων τῆς Δύσεως ποὺ μὲ τὸν ὄρον αὐτὸ ἐστιγματίζαν τοὺς εἰρηνοφίλους, μετοχετεύθηκε κατ' εὐχὴν καὶ στὴν Ἑλλάδα ὅπου ἄλλαξε, πλάτυνε σημασία καὶ χρησιμεύει νὰ στιγματίζῃ πολιτικοὺς ἀντιπάλους ὄχι γιατί θὰ ἦταν εἰρηνοφίλοι, ἀλλὰ γιατί εἶναι ἀντίπαλοι.

Ἡ ἀφορμὴ αὐτοῦ τοῦ φαινομένου εἶναι ὁ μεγάλος πόλεμος. Μὲ τὴν ἐπαφὴν στὴν ὁποίαν ἔφερε τοὺς λαοὺς, τοὺς ἔκαμε νὰ κολλήσῃ ὁ ἓνας ἀπὸ τὸν ἄλλο πλήθος συνήθειες καὶ ἀντιλήψεις. Καὶ περισσότερες ἐκόλλησαν οἱ πῖο φτωχοί. Μὴν ἔχοντας τίποτε νὰ δόσουν ἐπῆραν μὲ τόση μεγαλύτερη εὐκολία καὶ βουλμία. Καὶ ἔτσι ὁ πόλεμος μαζί μὲ τὸ ἀναγκαῖο ἄθελο καλὸ ποὺ ἔφερε χρησιμεύοντας ὡς πελώριος *brasseur* τῶν λαῶν ποὺ τοὺς ἔσμιξε καὶ τοὺς ἔβαλε πρόσωπο μὲ πρόσωπο, ἔδωκε τὴν εὐκαιρία στὶς ἑλαφρὲς διοικητικὰς κεφαλὰς κάθε λαοῦ νὰ μιμηθοῦν ἀπὸ τοὺς ἄλλους λαοὺς κάθε τυχάρπαστη χειρονομία ἢ θεσμό. Ἀλλὰ ὁ ἰσολογισμὸς τῶν κολλητικῶν αὐτῶν ἀσθενειῶν (καὶ πρόκειται γιὰ σωστὲς ἀρρώστειες) μένει ἀνοικτὸς ἀκόμα—ἔως τὸ *summum* !

ΚΟΤΣΙΚΑΣ—ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ

Ἔστι τὸ χορῆμα εἶναι ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος, τὸ ξέρουν ὡς καὶ οἱ ἀνόητοι. Ἔστι ὁ πολὺς κόσμος, ἡ παχειὰ μάζα τῶν ἀνθρώπων πιστεύει σ' αὐτὴ τὴν οὐσία τὸ διακηρύττουν καὶ ὅσοι δὲν τολμοῦν ποτε στὴ ζωὴ τους νὰ ἐκφράσουν οἰαδήποτε γνώμη. Ὅμως συχνὰ ἡ πεποίθησις αὐτὴ τοῦ ὄχλου ἐκδηλώνεται μὲ τέτοια ἀμέριμνη ἀσυνειδησία, μὲ τέτοια ἀνυποψία ποὺ προκαλεῖ τὴν ἐκπλήξη.

Τέτοια φαιδρὴ ἐκπλήξη δοκιμάσαμε ὅταν πρὶν λίγους μῆνες ἐξαπλώθη σ' ὅλο τὸν Ἑλληνισμὸ ἡ ἀγγελία τῶν ἀποκαλυπτηρίων στὴν Ἀθήνα τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Τρικούπη καὶ διατυμπανίσθη παντοῦ τὸ ὄνομα τοῦ χορηγοῦ, τοῦ ἐμπόρου ποὺ ἀγόρασε τὸ μάρμαρο, ἐπλήρωσε τοὺς ἔργατες καὶ κατέβαλε ὅλα τὰ ἔξοδα γιὰ νὰ στηθῇ μαρμαρίνος ὁ μόνος πολιτικὸς τῆς βασιλείας Γεωργίου τοῦ Α'. τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα ἐσυνειθίσθη νὰ προφέρεται ἀπὸ τοὺς Ἑλληνας χωρὶς ἐντροπή. Καὶ μαζί μὲ τὸ ἐγκώμιο τοῦ χορηγοῦ ταιριάσθηκε βέβαια τὸ πανηγυρικὸ μνημόσυνο τοῦ Τρικούπη, ἐσχολιάσθηκαν ὅλα τὰ ἐπεισόδια τῆς ἐφορτῆς, ἡ ἀναβολὴ τῆς τελετῆς γιατί ἐπεριμένετο ὁ χορηγός, ἡ ἐξαιρετικὴ λύπη ποὺ ἔπιασε δημόσιο καὶ ἐπισήμους γιατί ὁ χορηγὸς δὲν ἐπῆγε... (Καὶ ὅλα αὐτὰ ἀπὸ τὶς ἐφημερίδες καὶ τὰ τηλεγραφικὰ πρακτορεῖα ὅπως συνειθίζουσαν ν' ἀπατοῦν τὸν κόσμον ἀπατόημοι.) Μόνο ἓνα πρῶμα λησιμονήθηκε. Ἐνα στοιχεῖο τοῦ συμβάντος καὶ τῆς τελετῆς. Ἔστι ὑπῆρχε ἓνας ἄνθρωπος ποὺ ἀπὸ τὴν καλὴ προαίρεση τοῦ ἐμπόρου των καὶ ἀπὸ τὸ μάρμαρο ποὺ ἐπρομήθευσε ἢ χρυσῇ φιλοδοξίᾳ του, ἔβγαλε στὴν ὑπαρξὴν τὸ

εἶδωλο τοῦ Τρικουπί. Ἐλησμόνησαν οἱ θαυμασταὶ τοῦ ἐμπορίου τὸ ὄνομα τοῦ τεχνίτη χαραγμένο ταπεινὰ σὲ μιὰ κόχη τοῦ ἔργου του.

Καὶ τώρα πού με τὴ σκέψη περνᾷ ἡ ἔκκληξις, καταλαβαίνομε...

ΚΑΙ Η ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ

Ἀπὸ τὰ πιδὸ δύσκολα, ἐπικίνδυνα, ἀνησυχητικὰ προβλήματα τῆς εἰρήνης, τὸ πρόβλημα τῆς Πόλης. Ὀλων τῶν εἰδῶν τὰ συμφέροντα φιλοκοσκινίστηκαν στὸ Παρίσι καὶ τὸ Λονδίνο γιὰ νὰ βρεθῆ μιὰ λύσις. Πολιτικὰ συμφέροντα, οἰκονομικὰ συμφέροντα, διακοσμητικὰ ἐπίσης, γιὰ νὰ θυμηθοῦμε καὶ τὰ ἄρθρα τοῦ κ. Λοτὶ πού εἶπε ὅτι ἡ Πόλη θὰ χάσῃ τὸ χρώμα τῆς ἂν φύγουν οἱ Τοῦρκοι!!

Καὶ μόνο κάποια συμφέροντα τιμιώτερα λησμονήθηκαν σ' ὅλες τὶς συζητήσεις πού ἔγιναν : τὰ συμφέροντα, τ' ἀληθινὰ καὶ ἠθικὰ, τῶν λαῶν πού ζοῦν ἢ πού θὰ ζήσουν στὴν Πόλη. Ἰδρωσαν οἱ κυβερνήτες τῆς Εὐρώπης καὶ ἔφθασαν στὸ σημεῖο νὰ τὰ χαλάσουν μεταξύ τους γιὰ νὰ προστατεύσουν τὰ συμφέροντα δέκα ἢ πενήντα χρηματιστῶν, τὰ συμφέροντα μερικῶν ἐταιριῶν καὶ μερικὰ ἄλλα, ὅμως οὔτε ὑποψιάστηκαν πὼς ἐπάνω ἀπ' αὐτὰ ὑπάρχει τὸ ἀνώτερο συμφέρο τῆς ζωῆς, τοῦ μεγάλου πλήθους, πού ὡς νὰ μὴ τοῦ ἔφθαναν οἱ τόσοι τύραννοι τῆς ἱστορίας του, Σουλτάνοι καὶ Βεζύρηδες, πᾶνε νὰ τοῦ κολλήσουν στὴ ράχη του, μετ' ἐπισημότερη νομιμότητα, τὸν πιδὸ σκληρὸ καὶ ἀπάνθρωπο τύραννο—τὸν χρηματιάνθρωπο, τὸ ἀπόπαιδο αὐτὸ τοῦ 19ου αἰῶνος!

ΑΙΜΑ! ΑΙΜΑ!

Οἱ ἐφημερίδες πρὶν ἓνα περίπου μῆνα περιγράφανε μιὰ πολὺν χαρακτηριστικὴ σκηνὴ μεταξύ δύο πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἂν ὁ ἓνας βροῖσκειται μέσα στὴν κυβέρνησις καὶ ὁ ἄλλος ἀπόξω, εἶναι μιὰ λεπτομέρεια πού δὲν σημαίνει παρὰ τὴν τύχη καὶ τὴν ἀτυχία τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ἄλλου. Γράφουν οἱ ἐφημερίδες : «Ἐκ τῆς ἀφορμῆς ταύτης ὁ κ. Ξενοφῶν Στρατηγὸς σ υ ν ε ρ ε θ ε ἰ ς μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ κ. Σίμου...» Ἄν ἤξερε καλύτερα τὴ γλῶσσα του ὁ ἐφημεριδογράφος δὲν θὰ ἀσεβοῦσε μετέτοια ἀδιαντροπιὰ ἀπέναντι τόσων σοβαρῶν καὶ ἠθικῶν προσωπικοτήτων.

Ὁ κ. Ξ. Στρατηγὸς, στρατηγὸς ἐν ἀδρανεῖα, «συνευρισκόμενος» λοιπὸν μετ' ὅν ὡς ἄνω ὑπουργόν, ἔκαμε μιὰ πρόποση ἀπὸ πατριωτικὴ ἀφορμὴ (κατὰ τὴν ὁλοῖα ἡ φιλοτιμία του ὡς ἀντιπολιτευομένου τὸν ὑποχρέωνε νὰ πλειοδοτήσῃ) καὶ ἐπρόφερε μεταξύ ἄλλων, μέσα σὲ τρεῖς φράσεις, τρεῖς φορὲς τὴ λέξιν αἷμα καὶ ἔνοιουσε τὸ αἷμα τῶν ἐλλήνων στρατιωτῶν πού ἐχύνετο στὴ Μικρασία... «σπονδὴ τοῦ αἵματος... δόξα δι' αἵματος... τὸ αἷμα τῶν στρατιωτῶν ποτίζει...»

Ἔχει ἀνάγκη, βλέπετε, ὁ πατριώτης νὰ φαντάζεται τὰ κορμιά τῶν παιδιῶν τοῦ λαοῦ ν' ἀδειάζουν ἀπὸ τὸ αἷμα τους! Καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐρεθίσῃ τὰ νεῦρα ἐκείνων πού θέλει νὰ ἐνθουσιάσῃ παρὰ ἐπαναλαμβάνοντας μετ' ἐπιμονῇ, κατὰ κόρον τὴ λέξιν αἷμα.

Ἐνα ποτῆρι ἀφρίζον ἑλληνικὸ αἷμα στὴν ὑγεία σου, στρατηγέ!